

POSUDEK OPONENTA RIGORÓZNÍ PRÁCE

Jméno rigoróznatky:	Mgr. Jana Teplá
Téma práce:	Aplikace metod mimosoudního urovnávání sporů při uplatňování spotřebitelských práv a řešení spotřebitelských sporů
Rozsah práce:	84 stran vlastního textu

1. Aktuálnost (novost) tématu

Rigoróznatkou zvolené téma sice nelze považovat za zcela nové, avšak jde o problematiku aktuální, která se intenzivně rozvíjí teprve v posledním desetiletí. Je tomu tak proto, že volba alternativních (mimosoudních) způsobů řešení právních sporů – a spotřebitelských zvláště bývá využívána tehdy, kdy může nabídnout oproti soudnímu řízení určité výhody. Hlavní výhodou, kterou autorkou zpracovávané způsoby řešení sporů nabízí, je oproti řízení soudnímu především rychlost a neformálnost. Zmínit lze i nižší náklady na spor. To vše vede, jak si autorka správně povšimla, k nárůstu spotřebitelského prvku právě v mimosoudním řešení sporů. Výběr tématu ke zpracování lze proto hodnotit kladně.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zpracování rigoróznatkou zvoleného tématu vyžaduje znalosti teoretické, a to především zvláštnosti mimosoudního řešení sporů, dále především rozlišení jednotlivých druhů těchto postupů. Nejde však jen o znalosti práva procesního (v širokém slova smyslu), nýbrž také některých otázek hmotněprávních (zejm. otázky ochrany spotřebitele). V této souvislosti nemůže být pominut ani evropský rámec této problematiky, tj. ochrana spotřebitele na úrovni Evropského společenství. Zpracování tématu by ovšem nemohlo být hodnoceno jako komplexní a odpovídající požadavkům kladeným na rigorózní práce, pokud by rigoróznatka nepracovala také s relevantní judikaturou. Jak mimosoudnímu řešení sporů, tak spotřebitelským otázkám, je v české právní teorii i praxi věnována náležitá pozornost, ovšem sluší se dodat, že se tak děje většinou izolovaně a nikoliv ve vzájemné spojitosti, o což se – již podle názvu práce – chce rigoróznatka pokusit. Takovýto syntetizující přístup lze hodnotit kladně.

Pozornosti, která je oběma tématům věnována, odpovídá také bohatá odborná literatura, kterou autorka práce vyhledala a dále s ní pracovala.

Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, při čemž lze čerpat z monografické i časopisecké literatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu. Nižší bude posouzeno, zda si rigoróznatka tyto teoretické otázky dostatečně osvojila a zda je její práce s těmito základními teoretickými východisky koherentní.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce rozčleněna do šesti částí, které se dále vnitřně člení, a to včetně úvodu, závěru (sedmá část) a náležitostí vyžadovaných u rigorózních prací (shrnutí v některém ze světových jazyků a seznam klíčových slov v českém i světovém jazyce).

V úvodu práce přibližuje rigoróznatka mimosoudní řešení sporů v nejobecnější rovině a naznačuje důvody častého uplatňování spotřebitelských práv tímto způsobem. Z toho jí pak vyplývají cíle, kterých chce ve své rigorózní práci dosáhnout. Po zpracování metod mimosoudního řešení sporů v obecné rovině se chce zaměřit na

existující možnosti uplatňování spotřebitelských práv touto cestou nejen v České republice, ale především v zahraničí. Vzhledem k větší rozvinutosti těchto metod za hranicemi ČR je pochopitelné a lze hodnotit kladně, že důraz chce rigorózníka položit především na zmapování zahraničních úprav.

Níže bude posouzeno, zda rigorózníka tomuto cíli dostála a zda při tom postupovala samostatným, tvůrčím a vědeckým způsobem, v souladu s požadavky kladenými na tento druh prací.

Na úvod plynule navazuje další část, nazvaná vymezení pojmů. Autorka stručně vymezuje obsah hlavních pojmů, s nimiž dále pracuje. Takovýto postup lze považovat za systematický, žádný klíčový pojem autorka neopominula.

Další část se zabývá metodami mimosoudního řešení sporů v obecné rovině. Tato kapitola je vystavěna logicky velmi důsledně, když po obecném vymezení následuje výčet jednotlivých způsobů mimosoudního řešení sporů a na závěr je vhodně zařazeno jednak shrnutí jejich společných znaků, ale také zhodnocení jejich výhod a nevýhod.

Čtvrtá část práce se zabývá zahraničními úpravami systémů mimosoudního řešení spotřebitelských sporů. Po obecném rozboru se autorka zabývá úpravou v několika státech, a to ve Švédsku, na Slovensku, v Polsku a Rakousku. Proti takto zvolené systematické nelze nic namítat, výtku mám ovšem k rozsahu jednotlivých částí. V úvodu klade autorka zájem o zmapování zahraničních úprav na první místo (viz str. 7), avšak z celé práce je této dílčí otázce věnováno šest stran obecně a pouze sedm (!) stran ohledně jednotlivých států. Autorka zcela zbytečně omezila výběr zahraničních úprav pouze na Švédsko, kde je mimosoudní řešení sporů velmi rozšířené, na jeho opak - Rakousko a ještě pouze na Polsko a Slovensko, což odůvodňuje podobným historickým vývojem s ČR. Pozornost by si však jistě zasloužily také další evropské země, zejm. Německo, Francie a Velká Británie. Tuto kapitolu nelze považovat za těžiště celé práce, ač by to vyplývalo z cílů, které si autorka sama stanovila v úvodu a ještě znovu je opakuje v závěru (viz str. 86).

Těžištěm rigorózní práce tak jsou kapitoly pátá a šestá, v nichž se rigorózníka věnuje zpracování systémů mimosoudního řešení sporů v ČR a aktuálně se rozvíjejícímu pilotnímu projektu MPO mimosoudního řešení spotřebitelských sporů. Obě kapitoly se dále člení na menší celky, při čemž autorka postupuje od obecnějších institutů (rozhodčí řízení) ke zvláštním (finanční arbitráž, připravovaný zákon o mediaci v netrestních věcech). Tuto systematickou lze hodnotit jako zdařilou a přehlednou.

Závěrečná část obsahuje shrnutí autorčiných poznatků. Připojeny jsou také návrhy *de lege ferenda*. Závěry, které zde autorka vyslovuje, jsou plně podloženy dílčími výsledky, k nimž dospěla v jednotlivých kapitolách.

4. Vyjádření k práci

Celkově práci hodnotím jako průměrné zpracování zvoleného tématu. Zpracování tématu je velmi zdařilé, úroveň práce je ovšem snížena nepoměrem mezi zpracováním zahraničních a českých úprav, když autorka zájem o úpravy zahraniční sama klade na přední místo, ale věnuje jim pouze 13, resp. 7 stran, zatímco rozboru situace v ČR je věnováno přes 40 stran. Tomu odpovídá i nedostatečná práce se zahraniční literaturou, když z více jak čtyřiceti pramenů jsou pouze čtyři zahraniční. Úroveň práce je snížena také častými formálními nedostatky (viz níže). Práce je přehledná a neobsahuje zásadní věcné chyby.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cílem rigorózní práce bylo zmapování existujících možností uplatňování spotřebitelských práv v zahraničí i v České republice. Hodnocená práce
--------------------	---

	splnila cíle, které si rigorózanťka vytyčila, pokud jde o rozbor situace v ČR, pokud však jde o zahraniční úpravy, cíl práce byl splněn pouze částečně, až nedostatečně.
Samostatnost při zpracování tématu	Rigorózanťka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce, a to nejen při studiu odborné literatury a relevantní judikatury, ale i při sepsání vlastního textu práce.
Logická stavba práce	Zvolená systematika práce je vhodná. Podrobněji je tento závěr odůvodněn v bodě č. 3 výše. Jednotlivé části na sebe tematicky navazují a jejich předmět patří do problematiky práce.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Součástí práce je seznam odborné literatury, z něhož je zřejmé, že rigorózanťka pracovala s více než čtyřmi desítkami odborných zdrojů, ať už monografického, komentářového, učebnicového či časopiseckého charakteru. Práce s judikaturou je na odpovídající úrovni. Na veškerou literaturu autorka průběžně odkazuje formou poznámek pod čarou. Mimoto zpracování práce svědčí o tom, že rigorózanťka odbornou literaturu nejen vyhledala a pracovala s ní způsobem ve vědecké práci obvyklým, ale že ji i podrobně nastudovala.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka zvolené téma zpracovala zevrubně. Vytknout je však třeba to, co bylo autorce vytčeno již výše, totiž nedostatečné zpracování zahraničních úprav. Lze tedy uzavřít, že autorka, až na uvedené výtky, zvolené téma zpracovala a vyčerpala řádně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. K celkové úpravě práce nemám zásadních výhrad. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů odpovídá průměrné normostraně. Autorce lze ovšem vytknout nedůslednosti při psaní textu. Text působí na čtenáře, jako by byl psán ve spěchu, bez provedení korektury po jeho dokončení. Tak autorka chybně cituje právní předpisy – před a za lomem („/“) není odraz mezeríku (viz str. 9). Není důsledná v podobě citací použitých pramenů: jednou cituje celé jméno i příjmení (str. 9), jindy pouze příjmení a jméno zkracuje (str. 19), pro údaj o příjmení jednou používá kurzívu a jindy obyčejné písmo. Na str. 7 užívá nesprávně dvakrát tytéž závorky. Vypovídací hodnota obsahu je snížena tím, že z něj nevyplývá zařazení příloh na konci práce. Těchto a podobných nedostatků je tolik, že určitým způsobem snižují čtenářův komfort. Součástí práce je dvanáct příloh, včetně několika tabulek a grafů. Jejich začlenění je vhodným doplněním práce. Lze uzavřít, že úprava odpovídá, až na výše uvedené, požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je po stránce jazykové i stylistické na dobré

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Připomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení.

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

V rámci obhajoby práce se autorka vyjádří ke způsobu, jakým k ochraně spotřebitele přistupuje návrh nového občanského zákoníku. Vzhledem k tématu své rigorózní práce zhodnotí, zda podle jejího názoru povede případné přijetí nového občanského zákoníku k nárůstu či útlumu sporů se spotřebitelským prvkem.

Dále napraví nedostatečnou pozornost věnovanou v práci zahraničním právním úpravám a při obhajobě přiblíží situaci v Německu, Francii a Velké Británii, a to co do možných způsobů mimosoudního řešení sporů a co do četnosti jejich užívání (alespoň rámcově).

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce Závěrem lze konstatovat, že předložená rigorózní práce jak po stránce formální, tak i obsahové, i přes uvedené výhrady, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
---	---

V Praze dne 29. května 2009

JUDr. Dita Melicharová, Ph. D.
oponent rigorózní práce